

*Media deden het goed bij de verkiezingen
AVBB met Memorandum naar nieuwe regering en parlement
Raad voor de Journalistiek levert twee adviezen af over undercover
Het journalistieke <H>ART van Marc Ruyters
Jan Antonissen over Eddy B.*

BELGIE-BELGIQUE

PB

8900 IEPER I

3/8/36

afgiftekantoor Ieper

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

25 juni 2007 - nummer 104 - Verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 1040 Brussel

UIT DE VVJ	3
ACTUEEL	
Media deden het goed bij verkiezingen	5
Franse journalisten krijgen gelijk in afluisterschandaal	6
AVBB met <i>Memorandum</i> naar nieuwe federale overheden	7
Radiomonument Guy Poppe met pensioen	8
IFJ pleit in Moskou voor meer persvrijheid in de wereld	9
TOM bezorgt VRT-redacties nieuwe werkvloer	10-11
Een repliek op <i>Pluche</i> van Karel De Gucht	12
SCHEEF BEKEKEN	7
MENS ACHTER HET NIEUWS	
Marc Ruyters bedrijft journalistiek met een <H>ART	13
RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK	
Advies over een undercoverreportage van <i>Telefacts</i> /VTM	14
Advies over een undercoverreportage van Radio 1/VRT	15
Richtlijn van de Raad over undercoverjournalistiek	15
BOEKEN	16
IN MEMORIAM	17
LEZERS SCHRIJVEN	17
DE DEADLINIE VOORBIJ	
Jan Antonissen (<i>Humo</i>) over Eddy B.	18
ONDER EMBARGO	19
SERVICE	
Journalistenuitwisseling Vlaanderen-Nederland: oproep	4
Vacature adjunct-secretaris-generaal IFJ	9

Zonder woorden.
(Foto Christophe Licoppe/PhotoNews)

De Journalist

Uit de VVJ

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Drukkerij Deman NV
Nijverheidslaan 5
8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21
Fax 057/33 40 18

DE VERKIEZINGEN VOORBIJ

De media mogen best tevreden terugblikken op de verkiezingen (en dan maken we, voor de duidelijkheid, abstractie van de verkiezingsuitslag). De ene redactie leverde wel wat meer inspanningen dan de andere, maar geen enkele burger kan beweren dat hij of zij onvoldoende geïnformeerd is geweest. En echte uitschuiers zijn er ook al niet genoteerd.

Nu er een informateur aan de slag is, schuiven we als journalistenvereniging trouwens mee aan in de lange rij van partijen en organisaties met eisen en desiderata voor de nieuwe beleidsverantwoordelijken. Zo zijn we vragende partij om de wet van 1963 op de erkenning van beroepsjournalisten te herbekijken, dit in combinatie met het koninklijk besluit van 1965 op de gespecialiseerde journalisten van de zogenaamde periodieke pers. De tijd lijkt nu echt wel rijp voor de integratie van beide beroepsstatuten. Vereenvoudiging van de wetgeving, wie kan daar nu tegen zijn?

In ons Memorandum aan de nieuwe regering en parlement vragen we verder bijzondere aandacht voor de acute noden van de freelancers onder ons. Ook op het vlak van auteursrechten kan er nog heel wat worden verbeterd. Een ander aandachtspunt blijft de bescherming van het journalistieke bronnengeheim. Twee jaar geleden werd dit wettelijk gewaarborgd ten overstaan van justitie en politie, in de volgende regeerperiode zal die bescherming moeten worden uitgebreid in de richting van de diverse inlichtingendiensten die dit land rijk is. Werk genoeg dus op de politieke plank.

Intussen heeft de Raad voor de Journalistiek zowel VRT als VTM gewaarschuwd niet te lichtzinnig om te springen met undercoveroperaties. Of het nu om een nepbom tijdens een Europese top of een infiltratie in een tv-programma gaat, het doel heiligt niet altijd de middelen. Wat Machiavelli daar ook moge over zeggen. Het is een beetje zoals staken. Alleen als het echt nodig is, mogen de grote middelen worden ingezet. Zoniet verzeilen we in pure sensatiezucht.

Ook het afdrukken van kattebelletjes die rondslingeren op partijbureaus doet trouwens vragen rijzen. Deontologisch is daar niets fout mee. Maar toch blijft het moeilijk afwegen of zo'n informatie nu rechtstreeks of onrechtstreeks kan worden gebruikt. Het risico dat de publicatie zich tegen de boodschapper keert is niet denkbeeldig. Maar uiteindelijk komt het in zaken als deze elke redactie toe om in eer en geweten te beslissen wat kan en wat niet.

Marc Van de Looverbosch

Foto: Johan Van Cutsem

Foto: Layla Aerts

VLAAMS-NEDERLANDSE JOURNALISTENUITWISSELING

Twee maanden te gast bij een Nederlandse krant, tijdschrift, radio, televisie of persbureau

Periode: 4 oktober – 30 november 2007 - Beurs: 3.000 euro

Voor de vijfde keer hebben zes Vlaamse journalisten de kans om deel te nemen aan de Vlaams-Nederlandse Journalistenuitwisseling (VNJU). Het verblijf bij een Nederlands medium duurt twee maanden, van 4 oktober tot en met 30 november 2007. Het kan gaan om een krant, tijdschrift, persbureau, radio- of tv-zender. Schrijven of produceren kan voor zowel het Nederlandse gastmedium als voor het eigen Vlaamse medium. De journalistenuitwisseling wordt vanaf dit jaar niet langer door het Prins Filipfonds georganiseerd voor de hele Belgische pers, maar op verzoek van de Vlaamse en Nederlandse overheid door de VVJ in samenwerking met een Nederlandse partner.

Voorwaarden

Journalistiek talent, minstens 3 jaar journalistieke ervaring, internationaal geïntereerd en bijzondere interesse voor Nederland.

Beurs

Deelnemers krijgen een beurs van 3.000 euro voor het dekken van de reis- en verblijfskosten. (Van het gastmedium krijgen ze geen vergoeding.)

Sollicitatie / deadline

Geïnteresseerden stellen een dossierje samen met

- motivatiebrief
- pasfoto, contactgegevens
- curriculum vitae, een selectieve lijst van publicaties, drie relevante artikelen
- een aanbevelingsbrief van hun hoofdredacteur (of andere bevoegde opdrachtgever)

Ze sturen dit tegen vrijdag 29 juni 2007 naar
VVJ – VNJU, Residence Palace blok C, Wetstraat 155
1040 Brussel info@journalist.be

Beoordeling / verdere timing

Een onafhankelijke beoordelingscommissie zal begin juli 2007 de selectie uitvoeren en met de geselecteerden overleggen over het gewenste gastmedium in Nederland.

Uitwisseling

4 oktober – 30 november 2007
Een inleidend seminar vindt plaats op 5-6 oktober in Den Haag, een afsluitend seminar wordt gehouden op 30 november-1 december in Brussel.

Informatie en contact

VVJ – VNJU
Pol Deltour / Lisbeth Moons
Tel. 02/235.22.70
info@journalist.be

MEDIA DEDEN HET GOED BIJ VERKIEZINGEN

Luc Vanheerentals

Opmerkelijk toch: er weerklonk deze keer veel minder kritieken op de wijze waarop media de voorbije kiescampagne versloegen dan in 2003 het geval was.

Toen kloegen politieke partijen steen en been over ongelijke behandeling, vonden academici het allemaal te plat en commercieel, en spaarden ook journalisten onderling hun kritiek niet. Ook nu, anno 2007, zijn er wel bedenkingen. Zo liet Jean-Marie Dedecker herhaaldelijk weten dat hij 'door de media geboycot werd'. En iemand als Peter Tom Jones, senaatskandidaat voor Groen!, verweet de media op zijn website oppervlakkigheid. "Door de verkiezingen te reduceren tot wie premier wordt, heeft men de antipolitiek gevoed", aldus Jones. "Dat de mensheid voor fundamentele uitdagingen staat zoals klimaatwijzigingen, dualisering en armoede, werd onvoldoende erkend in de show die de media van de verkiezingen hebben gemaakt."

De Antwerpse politoloog Peter Van Aelst (UA) vindt niettemin dat de media het deze keer voortreffelijk hebben gedaan. Van Aelst doceerde in 2006 met een studie over de media-verslaggeving van de parlementsverkiezingen van 2003, en hij kan dus vergelijken. "Wat de media brachten was informatief, thematisch divers en vrij evenwichtig", zegt Van Aelst. "Er was ook een goed evenwicht tussen luchtige rubrieken en doorwrochte thematische stukken. Het was nog verre van perfect, maar beter dan ooit." De Antwerpse politoloog plaatst wel kritische bedenkingen bij een aflevering van *Terzake Audit07* over Open VLD bijvoorbeeld. "De journalisten wilden vooral praten over de interne partijtwisten, de politici over hun voorstellen en verwezenlijkingen. In het algemeen valt trouwens op dat thema's als de staatshervorming en vooral de buitenlandse politiek weinig werden opgevoerd."

Maar los daarvan meent Van Aelst dat alle partijen op een evenwaardige manier hun ding hebben kunnen doen. "Het is mijn indruk dat zowel de audiovisuele als de geschreven media wel degelijk in het oog houden dat alle partijen à rato van hun electorale sterkte aan bod komen. Men kan natuurlijk niet alle kandidaten ten tonele voeren. In 2003 hebben we becijferd dat slechts 70 van de circa 1.000 kandidaten in de zes weken voor de verkiezingen meer dan één keer aan bod kwamen in de journaals van VRT of VTM. Maar van enige boycot is daarbij geen sprake. Ook voor Dedecker bijvoorbeeld was er bijzonder veel media-aandacht in de periode voor de kiescampagne. Maar met zijn discours over mediaboycot be-

Politoloog Peter Van Aelst: 'De rol van de media is relatief' (Op de foto: Yves Leterme - Foto Didier Lebrun)

vestigde hij natuurlijk zijn imago van outsider."

Intussen was dit wel de meest presidentiële campagne die we ooit meemaakten, en de media hebben daarin zeker een rol gespeeld, vervolgt Van Aelst. "Het is echter moeilijk te zeggen of iemand daar de dupe van was. Lijst Dedecker zeker niet, want zij deed het vrij goed. Johan Van de Lanotte daarentegen, wiens veelvuldig optreden in de tv-debatten nochtans positief beoordeeld werd, scoorde slecht. Het wijst allemaal op de relativiteit van de rol van de media. Net als in 2003 stemden ongeveer anderhalf miljoen mensen voor één van de drie kopstukken, en dit ondanks de presidentiële campagnes die nu werden gevoerd. Men zegt dan dat iemand als Steve Stevaert toch veel beter gescoord zou hebben voor SPA, maar ik geloof dat niet. Alles hangt af van de sfeer die rond een partij hangt, en die kan een kopstuk moeilijk keren. Het grote probleem was dat de SPA geen bezielend project had."

Agenda

In 1999 bepaalden de media de agenda door de dioxinecrisis uit te brengen. Zoiets heeft zich noch in 2003 noch in 2007 herhaald. Van Aelst: "Enkele media hebben maanden terug wel het communautaire thema op de agenda gezet, herinner u de fameuze RTBF-uitzending over de splitsing van België. Maar tijdens de kiescampagne heb ik de media geen enkel thema naar voren zien schuiven. De media namen, met andere woorden, een vrij passieve rol aan en volgden veeleer de thema's die de politieke partijen naar voren schoven. Als er dus weinig aandacht geweest is voor het klimaat, is dat voor een stuk de verantwoordelijkheid van de Groenen zelf. Overigens was het klimaat wel degelijk een van de drie grote onderwerpen tijdens het lijsttrekkersdebat op VRT."

Tot slot: de veelbesproken opiniepeilingen. Ook deze keer overstelpten de media de kiezer ermee. "Misschien zou men beter in termen van onder- en bovengrens spreken, in plaats van exacte evoluties te voorspellen op basis van precieze percentages", zegt Peter Van Aelst. "Maar anderzijds geloof ik niet dat peilingen een grote invloed op de kiezer hebben, want dan zou toch niemand op Dedecker hebben gestemd? Soms laten peilingen trouwens onverwachte dingen zien. Zo bleek uit de laatste *De Standaard*-enquête dat het Vlaams Belang nog het meeste onbesliste kiezers telde, terwijl het VB vroeger kon rekenen op een hondstrouw electoraat."

FRANSE JOURNALISTEN KRIJGEN GELIJK IN AFLUISTERSCHANDAAL

Dirk Voorhoof

Twee Franse journalisten die berichtten over af luisterpraktijken in het Elysée en daarvoor door de Franse justitie op de vingers werden getikt, hebben zopas van het Europese Mensenrechtenhof gelijk gekregen. Het is niet omdat journalisten informatie publiceren uit een lopend strafonderzoek, dat ze zomaar kunnen worden veroordeeld, aldus het Hof.

In 1996 publiceerden de twee journalisten, Jérôme Dupuis en Jean-Marie Pontaut, bij uitgeverij Fayard het boek *Les oreilles du Président*. Daarin werd verslag uitgebracht over de manier waarop de entourage van president Mitterrand in de periode 1983-1986 telefoons van journalisten en advocaten had afgeluisterd, onder het mom van terrorismebestrijding. In 1993 werd de adjunct-kabinetchef van Mitterrand, G.M., in verdenking gebracht van de illegale telefoontaps, later werd hij ook effectief vervolgd en veroordeeld wegens schending van de privacy.

Enkele dagen na publicatie van het boek diende de kabinetsman, tegen wie het strafonderzoek toen nog volop liep, klacht in met burgerlijke partijstelling. De twee journalisten zouden zich schuldig hebben gemaakt aan heling van documenten, verkregen na schending van het beroepsgeheim en schending van het geheim van het strafonderzoek. De journalisten van hun kant ontkenden dat zij hun documenten op illegale wijze verkregen hadden en weigerden voor het overige hun bronnen bekend te maken. Toch werden de twee veroordeeld voor heling en schending van het geheim van het onderzoek, eerst door de rechtbank, later door het hof van beroep en het Hof van Cassatie. Volgens de rechters was het uitgesloten dat de journalisten hun informatie verkregen zouden hebben zonder schending van het geheim van het strafonderzoek of van het beroepsgeheim. De rechtscolleges vervolgden dat ook het vermoeden van onschuld van de beklaagden in het gedrang was gebracht. Dupuis en Pontaut werden veroordeeld tot een geldboete van 760 euro en samen met hun uitgever (Fayard) tot het betalen van een schadevergoeding aan G.M. van 7.622 euro.

Une affaire d'Etat

In een opmerkelijk arrest heeft het Europese Hof voor de Rechten van de Mens de Franse autoriteiten teruggesloten. Unaniem meent het Hof dat het Franse gerecht met zijn veroordeling van de journalisten een inbreuk heeft gepleegd op de journalistieke expressievrijheid zoals beschermd door artikel 10 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM). Volgens de rechters in Straatsburg was de veroordeling "niet nodig in een democratische samenleving".

Het Hof wijst erop dat het boek verband hield met een belangrijk maatschappelijk onderwerp, het betrof zelfs 'une affaire d'Etat'. Het kwam de pers dan ook toe om grondig en uitvoerig te berichten over het dossier, mede omdat het publiek het recht heeft erover geïnformeerd te worden. Het onderzoek en het proces tegen G.M. sleepte overigens aan tot 2005, en dus kon men moeilijk verwachten dat de media

al die tijd géén aandacht zouden besteden aan de zaak.

Het Straatsburgse Hof erkent weliswaar dat artikel 10 EVRM journalisten er niet van ontslaat om de strafwetgeving na te leven. Maar daar wordt meteen een voorwaarde aan toegevoegd: indien het recht op informatie van het publiek meer gewicht in de schaal kan werpen dan de verplichting tot naleving van de wetten, dan is een veroordeling van de journalisten niet nodig, en dit ondanks de twijfelachtige oorsprong van de documenten die de journalisten in handen kregen. Het Hof betwist nog dat het boek schade toebracht aan het onderzoek of het vermoeden van onschuld van G.M. negeerde, aangezien deze zaak reeds tevoren met heel veel feiten en namen in de media was gekomen.

Het Hof besluit dat overheden in het algemeen terughoudend moeten zijn bij het veroordelen van journalisten wegens heling of wegens medeplichtigheid of mededaderschap aan schending van het geheim van het strafonderzoek of het beroepsgeheim. Zeker wanneer die journalisten een bijdrage leveren aan een belangrijk maatschappelijk debat en opgaan in hun "mission de chien de garde de la démocratie". De Straatsburgse rechters stellen wel als voorwaarde dat journalisten daarbij te goeder trouw moeten handelen en zich dienen te baseren op correcte en betrouwbare informatie, met respect voor hun journalistieke beroepsethiek. Dat was volgens het Hof in deze Franse zaak wel degelijk het geval. Het Hof wijst er tot slot op dat de veroordeling tot een geldboete en een zelfs beperkte schadevergoeding het risico inhoudt op een *chilling effect*, op een ontradend effect ten aanzien van de uitoefening van de expressievrijheid. Ook dat leverde een schending op van artikel 10 EVRM.

EHRM 7 juni 2007, Dupuis e.a. t. Frankrijk, www.echr.coe.int (Hudoc)

Het Franse af luisterschandaal trof in de jaren'80 journalisten en advocaten. (Foto PhotoNews)

AVBB MET MEMORANDUM NAAR NIEUWE REGERING EN PARLEMENT

Pol Deltour

De Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België bezorgt het nieuw verkozen parlement en de nieuwe regering naar gewoonte een Memorandum met journalistieke bekommernissen en eisen.

Een eenzijdig negatief verhaal is het Memorandum, voor de duidelijkheid, niet. Het staat vast dat België een vrij grote persvrijheid kent, en dat het land een relatief bloeiende mediasector heeft. Daarin is plaats voor zowel kwaliteitskranten als populaire bladen, voor een sterke openbare omroep en commerciële zenders, en voor een steeds uitdijend aanbod van nieuwe media. Het nieuwsaanbod is vandaag ongezien groot, en daar vaart de nieuwsconsument ongetwijfeld goed bij.

Toch staan de mediahuizen ook onder druk. Voor de kranten, magazines en omroepen vallen in het algemeen steeds dalende verkoop- en reclamecijfers te noteren, die voorlopig niet worden gecompenseerd door de inkomsten uit 'nieuwe media'. Dat dreigt tot nieuwe saneringen te leiden, die onvermijdelijk gaan wegen op de kwaliteit van het nieuwsproduct. Zowel intern als extern gaan mediabedrijven ook steeds meer concentraties aan, wat dan weer het mediapluralisme ernstig hypotheceert.

Voor de AVBB moet de federale overheid dan ook alles in het werk stellen om de economische werkomgeving van de mediabedrijven optimaal te organiseren. Door een geschikte concentratiewetgeving bijvoorbeeld, of door gepaste steunmaatregelen op fiscaal of parafiscaal vlak.

Maar dat overheidsbeleid mag niet gratis zijn, voegt de AVBB daar onmiddellijk aan toe. Al langer vraagt de journalistenvereniging dat alle overheden hun steunmaatregelen voor de media koppelen aan voorwaarden die daadwerkelijk

de kwaliteit van de redacties ten goede komen. En dat kan in de allereerste plaats door een behoorlijk statuut te geven aan de journalisten op die redacties: op het vlak van opleiding en bijscholing, op het vlak van loon- en arbeidsvoorwaarden (ook en op dit ogenblik vooral voor de freelancers), en op het vlak van redactionele onafhankelijkheid. Dat moet bijvoorbeeld ook tegengaan dat oudere journalisten al te snel uit het vak worden gestoten. Concreet wordt van de federale beleidsverantwoordelijken verwacht dat ze voortaan elke mediafinanciering koppelen aan het bestaan van performante journalisten-CAO's en redactiestatuten. Evident komt dit ook de betrokken journalisten zelf goed uit, maar tegelijk gaat het om de enige reële waarborg voor het vrijwaren van de kwaliteit van de nieuwsvoorziening in het algemeen.

Wetgeving

De AVBB zal met de nieuwe Belgische beleidsverantwoordelijken tevens van gedachten wisselen over diverse wetgevingen die rechtstreeks de werkpositie van journalisten betreffen. De wet van 30 december 1963 op de erkenning van beroepsjournalisten is een daarvan: zo dringt zich een integratie van de beroepsstatuten 'beroepsjournalist' (algemene nieuwsmedia) en 'journalist van beroep' (gespecialiseerde pers) op. Meer specifiek voor de freelancers zal met de bevoegde ministers worden nagegaan welke tegemoetkomingen hun benarde situatie kunnen verbeteren. Ook wat auteursrechten betreft dient wetgeving te worden gemaakt, uitgevoerd of gevrijwaard.

Tot slot blijft de AVBB ook aandringen op een behoorlijke openbaarheid van bestuur op federaal-administratief vlak, en vraagt ze van de nieuwe beleidsmakers dat de wettelijke bronnenbescherming die momenteel ten overstaan van justitie bestaat uitgebreid wordt tot de inlichtingendiensten.

S C H E E F B E K E K E N

"Het spijt me, maar de kwaliteit van de journalisten is fors gedaald."

Prins Laurent weigert Jan Antonissen (zie ook pagina 18) te vertellen hoe zijn verhouding met koning Albert II nu is, in Humo van 12 juni 2007

"Ik stem niet op Yves Leterme, in de eerste plaats omdat ik te veel sms'jes krijg van de man. Dat is soms amusant, maar meestal is het nijdig en verongelijkt."

Yves Desmet in De Morgen van 9 juni 2007

"Yves Desmet."

Ann Brouckmans (hoofdredactrice Flair) antwoordt op de vraag welke figuur ze graag in de Wetstraat 16 zou zien, in Knack van 6 juni 2007

"Ik zou graag voor Karel De Gucht stemmen, een van onze rechtlijnigste en meest compromisloze politici. Maar ik woon in het Antwerpse, en dus wordt SPA, hoewel met

minder overtuiging dit keer."

Tessa Vermeiren, hoofdredactrice lifestylesites Roularta, in DeMorgen van 9 juni 2007

"Tijdens de verkiezingscampagne heb ik amper journalisten gehoord of gezien, nu hangt u met zijn allen bij mij aan de telefoon."

Allerlei niet-verkozen verkiezingskandidaten in diverse kranten

"Ik heb het voordeel dat mijn uiterlijk niet mijn grootste waarde is. Ik heb bijvoorbeeld gestudeerd."

Goedele Liekens (Sanoma, VT4) in Dag Allemaal van 5 juni 2007

"Een enkele keer kwamen de woorden nog uit scheermesjes gevallen, maar er zat ook wat vaker een lach op."

Hugo Camps over het journalistieke herop-treden van Phara de Aguirre, in De Morgen van 5 juni 2007

"Tim Pauwels mag lekker hard inhakken op mensen, en da's oké. Maar als ik een beetje kritisch uit de hoek durf te komen, word ik voor arrogant en dominant versleten. Blijkbaar moet een vrouwtje braaf en lief zijn, zelfs in een debatprogramma."

Kathleen Cools (VRT-tv) in Humo van 5 juni 2007

"Ik denk niet dat de traditionele media en hun beroepsjournalisten zullen verdwijnen. Iedereen vertelt grappen maar toch zijn er beroepskmieken."

Jimmy Wales, stichter en bedrijfsleider van Wikipedia, in Vacature van 16 juni 2007

"Ik ga niet zeggen hoeveel, maar ik heb aan onze zeildocumentaire geld verloren in plaats van verdiend."

Paul Jambers over de 13-delige reeks Jambers' Odyssee die op 17 juni op VTM start, in Het Belang van Limburg van 8 juni 2007

GUY POPPE NEEMT AFSCHEID VAN DE RADIO

Marc Vlaeminck

“Visie en concept moeten helaas te vaak wijken voor kijk- en luistercijfers bij tv en radio, en voor oplagecijfers bij de geschreven pers. Ik vind dat geen goede evolutie.” Tot die conclusie komt journalist Guy Poppe (60) na 31 jaar radioeditie.

Guy gaat met pensioen, en beroepshalve mag hij dan al een knop omdraaien, de knop van de radio zeker niet. “Ik ben een radioman in hart en nieren”, zegt hij. “Ik ben met de radio opgevoed. Reeds in mijn kinderjaren stond de radio bij ons thuis op. Tijdens het middagnieuws – het gesproken dagblad heette dat toen – heerste er in ons gezin absolute stilte. Naar het nieuws werd geluisterd. En dat nieuws mocht serieus zijn.”

Bij radioluisteraars is Guy Poppe bekend als de Afrikaspecialist van de VRT. Zoals dat in ons vak wel vaker voorkomt, is die specialisatie niet enkel een gevolg van interesse maar ook van toeval. Poppe: “Afrika heeft mij altijd geboeid. Ik had een vriend in Senegal en ik had gereisd in Afrika. Maar dat ik op een bepaald moment op de redactie de verslaggeving over Afrika deed, was gewoon omdat niemand anders dat deed. Daar lag een gat open, en ik ben daarin gestapt.”

Wat hem zo aantrekt in Afrika? “Dat is moeilijk om zeggen”, is het antwoord. “Er zijn redenen zat om níet naar Afrika te gaan. Afrika is een continent van rampen, oorlogen, honger, genocide en aids. Maar tegelijk is het een boeiend continent van hoop en kansen. En dan heb ik het nog niet eens over de natuurlijke en landschappelijke schoonheid. De woestijn van Namibië is fascinerend prachtig. En ook al ben ik in Zuid-Afrika bedreigd met het mes op de keel, ik blijf me aangehouden voelen door dat continent.”

Blijft de vraag of de radioluisteraar er wakker van ligt. Maar dat vindt Guy Poppe een slecht uitgangspunt: “Ik vind het journalistiek verkeerd om je af te vragen wat je luisteraar of kijker of lezer wil. Op die manier hebben alle media de neiging om te veel aandacht te besteden aan onderwerpen die eigenlijk níet zo belangrijk zijn. De journalist moet beoordelen hoe belangrijk een feit is.”

Verhofstadts hart

Poppe beseft maar al te goed dat die visie niet door iedereen in het vak wordt gedeeld. “Ik weet het, dan bots je. Toen Guy Verhofstadt eventjes opgenomen werd in het Gents UZ voor

Guy Poppe: “Goed, dan ben ik maar van de oude stempel.” (Eigen foto)

een kleine cardiologische ingreep die – gelukkig voor hem – slaagde, heb ik daar voor het radiojournaal een bericht over gemaakt, maar ook niet meer dan dat. Een premier die met hartklachten naar een ziekenhuis moet is belangrijk nieuws, maar je moet dat nu ook niet gaan overdrijven, vond ik. Op de redactie kreeg ik toen tegenwind. We hadden dat veel meer moeten uitdiepen. Wel, ik vind van niet. Ik doe niet graag mee aan de rage om het fait divers te overschatten. Sommigen zeggen dan dat ik van de oude stempel ben. Goed, dan ben ik maar van de oude stempel.”

De trend is intussen wel onloochenbaar. De tv-journaals tonen minuten lang beelden van politiemensen die zoeken naar een verdwenen meisje dat ze jammer genoeg niet vinden, om vervolgens nog eens rechtstreeks over te schakelen naar een verslaggever ter plaatse die bevestigt dat men inderdaad niets gevonden heeft... Kranten melden niet alleen dat een zielige wielrenner een mislukte zelfmoordpoging ondernam, maar achten het ook nog eens nodig zijn familie op te voeren die bevestigt dat het toch erg is....

“Zoals de media tegenwoordig hun publiek behandelen, zijn ze eigenlijk bezig hun publiek kwijt te spelen”, vreest Guy Poppe. Valt er dan helemaal niets aan te doen, willen we nog weten. “Ik ben daar nogal pessimistisch in”, is het antwoord. “In de jaren ‘80 heb ik een tijd in Amerika gewoond. Als ik daar de tv-journaals zag, was ik blij dat wij het nieuws niet brachten zoals de Amerikanen dat deden. Nu doen wij het ook. Dat noem ik geen vooruitgang.”

IFJ-CONGRES BETUIGT STEUN AAN TALLOZE BEDREIGDE COLLEGA'S

Pol Deltour

De Internationale Federatie van Journalisten (IFJ), waar de Belgische AVBB deel van uitmaakt, heeft op haar driejaarlijkse congres in Moskou gepleit voor meer persvrijheid in de wereld. Vooral dan in Rusland, China, het Midden-Oosten en Afrika.

Een goede vijfhonderd journalistenvertegenwoordigers, onder wie de twee nationaal secretarissen van de AVBB, wonden het wereldcongres bij. De IFJ lanceerde onder meer een wereldwijde campagne tegen het ombrengen van journalisten en de straffeloosheid die daar in de regel mee gepaard gaat. In de voorbije tien jaar werden om en bij de duizend journalisten vermoord in de uitoefening van hun werk. Slechts in 27 gevallen leidde dat tot vervolging en bestrafing van de moordenaars.

In Rusland, waar het IFJ-congres plaatsvond, zijn sinds 1990 215 journalisten gedood. De nog steeds onopgeloste moord op Anna Politkovskaya is een driest voorbeeld. Maar ook op andere manieren maken Russische autoriteiten en maffiabazen het de plaatselijke media bijzonder moeilijk om hun werk te doen. Intimidatie en poging tot omkoping van journalisten zijn schering en inslag. Vlak voor het IFJ-congres van start ging, kreeg de Russische journalistenbond RUJ nog te horen dat ze uit haar pand in Moskou werd gezet. Die dreiging is intussen wel weer weggeëbd.

Bijzondere aandacht ging verder naar de situatie in het Midden-Oosten, tegenwoordig met stip de gevaarlijkste werkplek voor journalisten. "Het geweld tegen verslaggevers ginder dreigt ernstige berichtgeving over de regio onmogelijk te

maken", zei Aidan White, de secretaris-generaal van de IFJ. Ook ten aanzien van China wordt in een resolutie aangedrongen op meer persvrijheid. De IFJ zal samen met andere wereldorganisaties en mediabedrijven proberen de druk op de Chinese autoriteiten op te voeren. Op verzoek van de Marokkaanse journalistenvereniging werd de oprichting van een Solidariteitsfonds voor Afrika goedgekeurd, dat specifieke mediaprojecten moet ondersteunen.

Boumelha

Het IFJ-congres verkoos tot slot een nieuw bestuur dat de vereniging de komende drie jaar moet leiden. Nieuwe IFJ-voorzitter is de Britse journalist Jim Boumelha, hij komt in de plaats van de Australiër Chris Warren die de organisatie negen jaar lang heeft geleid.

De Europese Federatie van Journalisten (EFJ), die in de schoot van de IFJ opereert, sprak in Moskou af op het Europese vlak de banden tussen journalistenverenigingen nauwer aan te halen. Zo wil de EFJ, die geleid wordt door de Zweed Arne König, beter het hoofd kunnen bieden aan de talloze uitdagingen die de Europese politieke instellingen stellen op vlakken als mediabeleid, auteursrecht en aansprakelijkheid.

Appointment of Deputy General Secretary

The International Federation of Journalists invites applications for the position of **Deputy General Secretary** (Administration). This is a full time post based at the Federation's headquarters in Brussels. The IFJ Executive Committee has agreed the following job description:

The Deputy General Secretary will be responsible to the General Secretary for

1. oversight of all administrative affairs, including staff matters, covering the work of the Brussels secretariat and regional offices;
2. supervision of finances and monitoring of IFJ contracts and legal obligations;

3. relations with regional offices;
4. relations with member unions and statutory bodies of the IFJ in the absence of the General Secretary;
5. such other duties and activities that the General Secretary shall from time to time decide.

The appointment of the Deputy General Secretary will be made by the General Secretary on the basis of recommendation from an appointments panel to consist of the President and one other member of the Administrative Committee, the General Secretary, and a member of staff.

The IFJ is an equal opportunities employer. Fluency in English and another working

language of the IFJ (French or Spanish) is highly desirable as is knowledge of working in journalism or a trade union environment. Applications are sought with a closing date of June 30th 2007. Interviews will take place during July 2007.

All applications, with full curriculum vitae and references should be sent to the General Secretary, International Federation of Journalists, International Press Centre, Résidence Palace, Block C, 155 Rue de la Loi, B1040 Brussels. Tel: +32 2 235 2200 – Fax: +32 2 235 2219
E-mail: ifj@ifj.org.

juni
2007
2006

Actueel

TOM BEZORGT VRT-

Bij de VRT is een nieuwe redactievloer in gebruik genomen. De werkruimte is helemaal afgestemd op de nieuwe, multimediale organisatie van de VRT-redacties. Van muren tussen radio-, televisie- en online-redacties is niet langer sprake – noch letterlijk, noch figuurlijk. In de plaats is een groot, open kantoorlandschap gekomen van meer dan 5.000 m². Daarin is plaats voorzien voor themaredacties (binnenland, buitenland, sport, regio) en uitzendredacties (radio, tv, online), die hun nieuwsitems bij de themaredacties bestellen. Al die entiteiten moeten voortaan samenwerken onder het motto 'Zoveel samen als mogelijk, zoveel mediumspecifiek als nodig'.

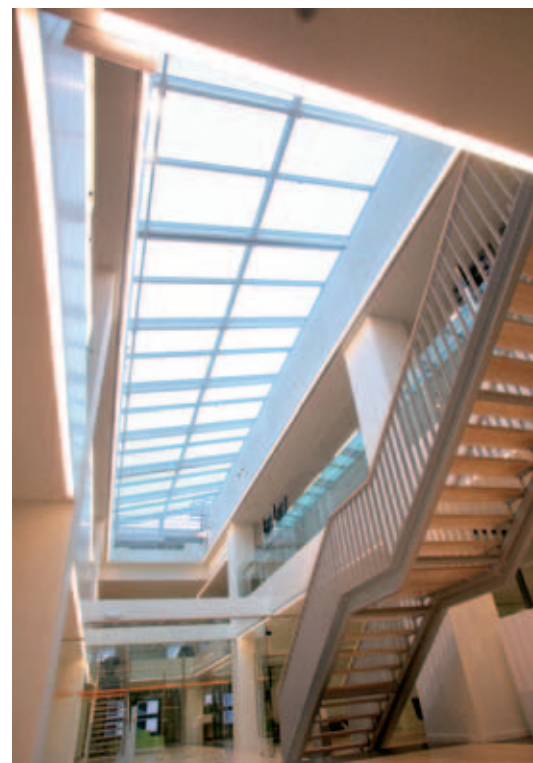
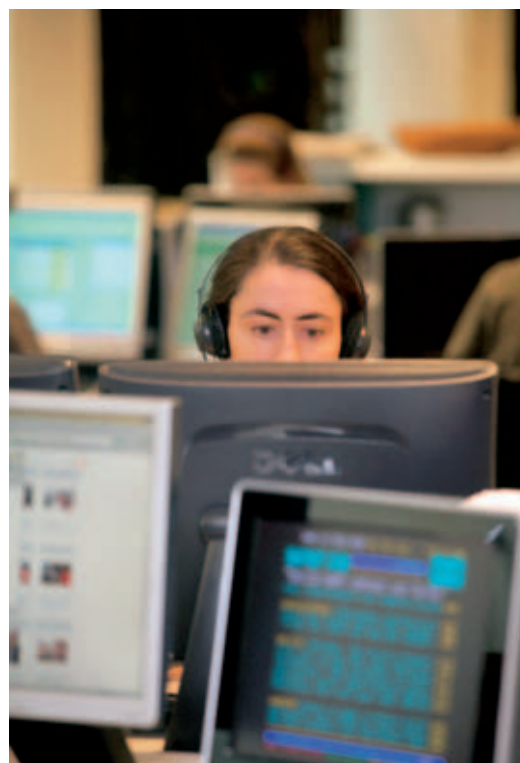
De nieuwe nieuwsvloer biedt plaats aan tweehonderd journalisten en meer dan honderd redactiemedewerkers van de openbare omroep. Zij beschikken voortaan ook over geïntegreerde redactiesystemen, met nog één groot opslaggebied voor tekst, klank en beeld.

De inrichting van de nieuwe redactievloer maakt deel uit van een grootscheepse renovatie van het hele VRT-gebouw, dat in de jaren '60 werd gebouwd. De renovatie gaat onder de naam TOM, wat staat voor Totale OMBouw. De operatie-TOM, die op 66,5 miljoen euro is begroot, is in 2005 gestart en moet eind 2011 zijn afgerond.

(PD)

REDACTIES NIEUWE WERKVLOER

PERS EN POPULISME - EEN REACTIE OP KAREL DE GUCHT

*In zijn boek **Pluche**. Over de banalisering van extreemrechts, pleit Open VLD-kopstuk Karel De Gucht voor minder populisme bij media en politici. Jammer genoeg getuigt zijn kritiek – althans wat de pers betreft – zelf niet van veel diepgang.*

Pol Deltour

Het boek van Karel De Gucht gaat niet uitsluitend over de media. In essentie maakt hij het proces van een tendens naar populisme en rechtsextremisme die de hele samenleving doortrekt. Maar de pers speelt in dat verhaal wel een belangrijke rol, stelt De Gucht. Hij noemt de lichtzinnigheid en de emotionaliteit waarmee redacties al te vaak met maatschappelijke thema's omgaan. Twee zaken steken het Open VLD-kopstuk daarbij extra (hij wijdt er ook afzonderlijke hoofdstukjes aan): de verslaggeving over criminaliteitscijfers en de publicatie van opiniepeilingen. Nog los van de onnauwkeurigheden in die berichtgeving gaat het om typevoorbeelden van hoe de nieuwsmedia tegenwoordig de agenda bepalen en politici onder druk zetten, betoogt De Gucht.

Maar er is meer, want geleidelijk aan is er ook sprake van regelrechte anti-politiek. Dat komt, ontleent Karel De Gucht als uitleg bij de Britse publicist John Lloyd, omdat de moderne commerciële media – net zoals politici – een strijd voeren om de gunst van het publiek. “De media hebben zich gaandeweg ontwikkeld tot een oppositiekraft, niet zozeer tegen een partij of ideologie gericht, maar tegen de overheid en de politiek op zich.” Commercialisme leidt aldus niet enkel tot simplisme maar ook tot cynisme. En voor een democratie is dat een dodelijk proces.

Nu is de boodschap van Karel De Gucht verre van nieuw. Al meer dan vijftien jaar lang vertolken politici met enige regelmaat de mure dat de media de democratie ondergraven. Een scharnierjaar was 1991, met de moord op PS-kopstuk André Cools, de daaruit voortvloeiende onthulling van een reeks politieke schandalen, en de eerste electorale Zwarte Zondag even later dat jaar. De media-critieken waren niet van de lucht. Toenmalig minister Melchior Wathelet: “Elke politicus wordt nu door de media gevisieerd. Ik zeg u: u bereidt de dictatuur voor.”

Zopas nog slaakte de uittreedende Britse premier Tony Blair een perfect gelijkkluidende kreet. Hij vergeleek de pers met een “wild beest dat mensen en reputaties aan stukken scheurt”. Daardoor verliezen de politici de controle over de ‘publieke zaak’, en groeit het cynisme bij de bevolking, dixit Blair. De eerlijkheid gebiedt om vast te stellen dat politici niet alleen staan met hun kritiek. Academi als Luc Huyse en Mark Elchardus wijzen ook al enige tijd op de serieus gewijzigde verhoudingen tussen politiek en pers. En koppelen daaraan de vraag of we niet dringend aan een bezinning toe zijn.

Het verzoek aan de nieuwssector om eens rustig over een aantal dingen na te denken zijn te ernstig om niet te beantwoorden. Lopen we de anderen (en onszelf...) soms inderdaad niet te snel voorbij? Controleren we ons feitenmateriaal steeds voldoende? Maken we in afdoende mate onderscheid tussen de feiten en onze commentaar daarop?

Maar het eerlijk voeren van dat debat veronderstelt dat ook andere vragen worden gesteld. Klopt het dat de publieke opinie vandaag slechter geïnformeerd zou zijn dan vroeger (of is ze juist nooit zo goed geïnformeerd geweest)? Hebben ‘de media’ wel zoveel macht als hun vaak wordt toegedicht, of schrijft men de

Vanderkelens en Vandermeersch van deze wereld niet juist een sprankeltje invloed toe, af en toe? Heeft men voldoende oog voor de enorme verscheidenheid van het media-aanbod, met zowel kwaliteits- als meer populaire producten? En heeft, in het algemeen, elke samenleving dan niet de pers die ze verdient?

Volgens De Gucht spinnen populist en rechtsextremisten garen van de huidige mediacultuur, maar hoe komt het dan dat Dewinter en Dedecker juist ‘de pers’ als hun grootste hinderpaal en tegenstrever zien? En als het diezelfde pers is die de voorbije decennia zoveel ‘media-affaires’ (de term is van De Gucht) zou hebben gemaakt, hoe komt het dan dat achtereenvolgens de corruptiezaken in de eerste helft van de jaren ‘90 en de Dutroux-aanverwante dossiers in de tweede helft van de jaren ‘90 tot zoveel ingrijpende wetgevende en institutionele hervormingen hebben geleid?

Dat zijn de basisvragen die het best ooit eens worden beantwoord, maar intussen – en het zal Karel De Gucht benieuwen – heeft de mediasector niet eens gewacht om tot rectificerende actie over te gaan. Een voorbeeld is de Vlaamse Raad voor de Journalistiek, een zelfregulerende instantie (inclusief ombudsdienst) die de VVJ en de Vlaamse mediahuizen samen hebben opgericht. De Gucht wijst terecht op de voortschrijdende commercialisering en concurrentiedwang als oorzaak van verglijdingen, welnu, juist door het nauwgezet bewaken van de deontologisch-journalistieke principes gaan de Vlaamse media hier eigenhandig tegen in.

De journalistenbeweging heeft nog initiatieven genomen ter responsabilisering van zichzelf. Zo zijn er aanbevelingen geformuleerd voor de berichtgeving over alloctonen in het kader van een verdragzame maatschappij. Verder is ook herhaaldelijk de berichtgeving over extreemrechts op de debattafel gelegd, waarbij telkens gewezen werd op de driespalt ‘normaal behandelen’, ‘negeren’ en ‘diaboliseren’. De Gucht is rabiaat voorstander van een diabolisering van extreemrechts, en dat is zijn volste recht. Maar het warm water heeft hij daarmee echt niet uitgevonden, het gros van de Belgische journalisten is al sinds 1991 met die discussie begaan.

Nu kan er wel degelijk nog vanalles gebeuren. Al heel lang pleit de VVJ/AVBB bijvoorbeeld ook voor de opwaardering van de journalistenstatuten, zodat mensen langer in het vak blijven, en zo het ‘collectieve geheugen van de redacties’ wordt gevrijwaard. Al heel lang pleiten we verder voor redactiestatuten, die journalisten vrijwaren van overdreven commerciële druk op hun werk. De overheid kan hieraan iets doen, onder meer door perssteunmaatregelen afhankelijk te maken van het bestaan van performante journalisten-CAO's en redactiestatuten. Via rechtstreekse overheidsmaatregelen kan verder iets worden gedaan aan de penibele problemen van de freelancejournalisten of rond de auteursrechten van journalisten. Alleen, als het hierover gaat heeft geen enkele politicus – Karel De Gucht inbegrepen – iets gehoord. Laat staan concrete actie ondernomen. Jammer, want zeker voor een doctrinair liberaal als De Gucht gaat het wel degelijk om de enige democratisch verantwoorde manier om iets aan de kwaliteit van de nieuwsverstrekking te doen.

HET <H>ART VAN MARC RUYTERS

Jan Backx

Marc Ruyters: 'Lifestyle is een afschuwelijk woord.'
(Foto Elisabeth Broekaert)

Half november 2005 verliet Marc Ruyters als een vrij man de redactielokalen van de *FET* (later *De Tijd*), toen nog gevestigd tegenover het station van Antwerpen-Berchem. Het was de derde keer in zijn journalistieke loopbaan dat hij ergens zélf de deur achter zich dichttrok. Marc, die de door 'lifestyle' en andere onzin aangetaste journalistiek meer dan zat was, had een project voor ogen. Een eigen blad over actuele beeldende kunst...

Een ambitieuze onderneming voor een 50-plussers die, om ze te kunnen realiseren, vrijwillig zijn sociale paraplu van journalist-in-vast-dienstverband dichtklapte. Maar het lukte. Ruyters (54) stampte het drieweekelijks blad <H>ART uit de grond, nu te koop in circa 700 dagbladwinkels en veel museumshops. Met een oplage van 3.750 exemplaren is het break-even in zicht en in september wacht er al een eerste bescheiden jubileumpje: dan verschijnt nummer 25.

Marc Ruyters is zeker van zijn zaak. Behoorlijk wat mensen zijn geïnteresseerd in hedendaagse beeldende kunst, weet hij, en het is een hardnekkig misverstand dat het louter zou gaan om een snobistisch, elitair en zelfbevruuchtend kringetje. Op een toegankelijke manier de achtergronden van het kunstgebeuren toelichten is iets wat in de grote media niet meer aan bod komt. Ruyters: "Zij berichten enkel nog over evenementen met een hoog Rock Werchter- of Hollywoodgehalte, ze signaleren het spektakel, het incident, maar gaan

voorbij aan wat er écht leeft. Toen ik nog voor de *FET* werkte, voelde ik de frustratie die de kop opstak bij kunstenaars, galeriehouders, verzamelaars en serieus geïnteresseerden. Ik werd steeds meer aangeklampt: of ik daar – als cultuurjournalist – iets aan kon doen... Er was maar één alternatief, zélf de hand aan de ploeg slaan, met een eigen blad. Ik ging op zoek naar sponsors en stak uiteindelijk met 75.000 euro van wal. 20 januari geurde de verse inkt van ons eerste <H>ART-nummer. Kapstok was de SMAK-tentoonstelling van Franky DC in Gent. We vertelden de lezer ook hoe de kunstgaleries hun historische wortels hebben in het welvarende Antwerpen van de zestiende eeuw, toen je als buitenlandse koopman aan de huidige Groenplaats je retabel kon gaan kiezen."

Hoe hij <H>ART draaiende houdt? Ruyters: "We zijn een bvba met twee werkende vennoten. Ik doe het redactionele, Natalie Braine (haar opa was voetbalheld Raymond Braine) staat in voor het zakelijke en de advertenties. We mobiliseren voor elk nummer zowat een dozijn freelancers, die op allerlei terreinen de vinger aan de pols houden. Ik wil absoluut geen hermetisch-elitair blad, wel iets dat journalistiek deugdelijk in elkaar steekt. Akkoord, er is inzake cultuur héél veel te vinden op internet. Maar duiding en selectie ontbreken er. Het overaanbod kan ontmoedigend werken. Bij ons vindt de geïnteresseerde gerichte informatie. Dat streepje voor moet de levensvatbaarheid van een gedrukt medium veilig stellen."

Marc Ruyters: Antwerpenaar, jurist van opleiding, levenspartner van moleculair geneticus en kersverse SPA-politica Christine Van Broeckhoven, papa én ritmegeritarist van *The Alzheimers...* Maar intussen ook 30 jaar actief in het journalistieke vak. Marc: "Toen ik afstudeerde stond ik in hippie-outfit op straat: 1975, economische crisis. Bureauwerk was mij te bourgeois, ik schreef liever de statuten van de Wetswinkel. Ik besprak films voor *De Krant*, die heel snel werd opgedoekt. Fernand Papon loodste me toen naar *De Nieuwe Gazet*, waar ik corrector en soirist werd en vooral over film en het semi-professioneel theater schreef. Ik gaf mijn ontslag om vrij te gaan freelancen maar verzeilde al snel vast bij *De Morgen*, in de Paul Goossens-periode. Met het katern *Café des Arts* gaven we een nieuwe dimensie aan cultuurberichtgeving." Eind 1988 hield hij het bij *De Morgen* voor bekeken. "Pas op, ook ik hou van lekker eten en mooie kleren, maar de marketingjongens doemden op en het afschuwelijke woord 'lifestyle' deed zijn intrede. De krant zou de lezer niet meer aanreiken wat-hij-nog-niet-weet, maar opteren voor wat-hij-grààg-zou-lezen. Dan maar liever opnieuw freelancen! Tot 1997 schreef ik over beeldende kunst voor onder meer de *FET*, *Knack* en *Humo*. Het vaste contract kwam er weer toen ik in 1997 coördinator werd van de wekelijkse cultuurbijlage van de *FET*. Mooie tijd, tot beurscrisis, restyling en de komst van De Persgroep de kaarten opnieuw schudden en mijn magazine *De Tijd Cultuur* werd vervangen door een dagelijkse bijlage die *Pigment* heette. Dat werd overigens een grandioze flop. En zo is de cirkel rond. Op 14 november 2005 begon ik mijn eigen droom waar te maken: <H>ART. En ja, dat werd hard werken. Maar dat doe ik graag."

www.kunsthart.org

Advies van de Raad voor de Journalistiek over de vraag van de raad van bestuur van de Vlaamse Vereniging van Journalisten VVJ met betrekking tot een reportage over veiligheid in *Telefacts*/VTM

Met een brief van 29 maart 2006 stelt Pol Deltour, nationaal secretaris van de VVJ, een reeks vragen van beroepsethische aard naar aanleiding van de reportage over de veiligheid van buitenlandse staatshoofden tijdens de Europese top, die het magazine *Telefacts* op 27 maart 2006 heeft uitgezonden.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft het dossier onderzocht en besproken tijdens een hoorzitting op 7 juni 2006. Op de bijeenkomst zijn Eric Goens, directeur informatie, en Marc Dupain, externe relaties van VMMA, gehoord. De rapporteringscommissie heeft een tweede bijeenkomst over de zaak gehouden op 12 april 2007.

DE FEITEN

Op 27 maart 2006 zendt *Telefacts* een reportage uit, waarin een journaliste een pistool en een nepbom binnensmokkelt in het Brusselse hotel waarin de staatsleiders Chirac en Merkel logeerden tijdens de Europese Lentetop. De journaliste slaagt er ook in om, met het wapen in haar handtas, op korte afstand van president Chirac te komen. De reportage wordt tevens in de VTM-nieuwsuitzendingen van die dag uitgebreid aangekondigd en besproken. De reportage lokt meerdere reacties uit, onder meer over de gebruikte undercovertechniek en over de veiligheid van de journaliste. Naar aanleiding van de maatschappelijke discussie besluit de raad van bestuur van de VVJ om hierover de Raad voor de Journalistiek te ondervragen.

DE VRAAG OM ADVIES VAN DE VVJ

In de brief van 29 maart 2006 vraagt de raad van bestuur van de VVJ aan de Raad voor de Journalistiek om te antwoorden op volgende vragen:

- Was de gehanteerde undercovertechniek goorloofd?
- Is er voldoende klaarheid geschapen over de aangebrachte feiten (waren het nu valse of echte wapens)?
- Was de persoonlijke veiligheid van de betrokken journaliste voldoende gevrijwaard?
- Werden de strafrechtelijke en financiële risico's voor de journaliste voldoende ingecalculeerd?

STANDPUNT VAN VTM

Op de hoorzitting van 7 juni 2006 voeren Eric Goens en Marc Dupain aan dat de veiligheid van buitenlandse staatshoofden een heel relevant onderwerp is. In de reportage wordt eerst een politiewoordvoerder aan het woord gelaten, die beschrijft hoe de veiligheidsvoorzieningen georganiseerd zijn. Later in de reportage stellen de reportagemakers echter vast dat deze voorzieningen ontbreken. Zoiets kon enkel worden aangetoond door zelf met een wapen en met materiaal om een bom te vervaardigen in de omgeving van de staatshoofden te komen. Andere methodes om dit vast te stellen waren er niet.

Zowel in de nieuwsuitzendingen als in de *Telefacts*reportage is gesproken over een wapen en over een nepbom, die door de journaliste in het hotel werden binnengesmokkeld. Het wapen betrof een alarmpistool, dat met kogels geladen dodelijk is binnen een straal van 40 meter. Hiervoor is geen vergunning nodig, zodat de journaliste geen overtreding op de wapenwet beging. Voorts werd al het materiaal binnengebracht, nodig voor de aanmaak van een bom, behalve de eigenlijke springstof. Daarom werd gesproken van een nepbom.

Goens en Dupain betogen ook dat de journaliste gedurende de hele operatie omkaderd werd door collega's en dat de reportage zorgvuldig was voorbereid. Er werden geen onverantwoorde risico's genomen.

ADVIES

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de reportage die op 27 maart 2006 werd uitgezonden, bekeken en komt tot volgende bevindingen:

1. De veiligheid van buitenlandse staatshoofden op een Europese top in Brussel is een maatschappelijk relevant onderwerp, zoals werd aangevoerd door de redactieverantwoordelijken van VTM.

2. VTM heeft onvoldoende aangetoond dat de beweerde tekortkomingen aan de veiligheidsvoorzieningen door de reportagemakers enkel konden worden vastgesteld door gebruik te maken van de undercovermethode.

Er was geen 'undercoveroperatie' nodig om aan te tonen dat in het hotel, waar de staatshoofden en regeringsleiders verbleven, vrij kon worden binnen- en buitengegaan en dat de veiligheid van de staatshoofden niet gewaarborgd was volgens de criteria opgegeven door de veiligheidsdiensten. Dat werd trouwens met zoveel woorden toegegeven in een gesprek met een van de veiligheidsverantwoordelijken in het begin van de reportage, wanneer die het had over de bewuste keuze voor een hotel in plaats van de ambassade of de ambtswoning van de ambassadeur.

3. In deze zaak bestond, ook zonder een actiever optreden van de journaliste, hoe dan ook een belangrijk risico, zowel voor de journaliste zelf als voor andere aanwezigen, waarmee onvoldoende rekening is gehouden en dat niet in verhouding stond tot het verhoopte resultaat.

4. Voor zover kon worden nagegaan, werd de reportage inderdaad voorbereid, besproken en begeleid door de redactieverantwoordelijken van VTM en *Telefacts*.

Daarmee wordt meteen een negatief antwoord gegeven op vraag één (Was de gehanteerde undercovertechniek goorloofd?) en drie (Was de persoonlijke veiligheid van de betrokken journaliste voldoende gevrijwaard?) van de VVJ.

Wat vraag twee betreft (Is er voldoende klaarheid geschapen over de aangebrachte feiten – waren het nu valse of echte wapens?) meent de Raad dat VTM, bij de aankondiging van de reportage door de nieuwsdienst, beroepsethisch foutief heeft gehandeld door de zaken spectaculairder dan in werkelijkheid voor te stellen en het aanvankelijk te doen voorkomen dat de journaliste een echte bom had binnengesmokkeld in het hotel, waar het in feite om een nepbom ging. Dat werd in de latere uitzendingen en in de reportage zelf trouwens met zoveel woorden gezegd.

Vraag vier (Werden de strafrechtelijke en financiële risico's voor de journaliste voldoende ingecalculeerd?) kan positief worden beantwoord in zoverre de reportage voorbereid, besproken en begeleid werd door de redactieverantwoordelijken van VTM en *Telefacts*.

Naar aanleiding van deze zaak (en van een tweede vraag om advies van de VVJ over een undercoverreportage van Radio 1) heeft de Raad voor de Journalistiek op zijn bijeenkomst van 10 mei 2007 een aantal principes van journalistieke beroepsethiek gepreciseerd in een 'Richtlijn over undercoverjournalistiek'.

Brussel, 14 juni 2007

Advies van de Raad voor de Journalistiek over de vraag van de raad van bestuur van de Vlaamse Vereniging van Journalisten VVJ met betrekking tot een undercoverreportage van Radio 1

Met een mail van 29 mei 2006 vraagt Pol Deltour, nationaal secretaris van de VVJ, aan de Raad voor de Journalistiek om zich uit te spreken over het gebruik van de undercovermethode, naar aanleiding van de reportage die een journalist van Radio 1 heeft gerealiseerd over het VTM-programma *Wie wordt de man van Wendy?*. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft het dossier onderzocht en besproken tijdens een hoorzitting op 12 april 2007. Op de bijeenkomst is Chris Dewitte, producer van het radio 1-programma *Voor de Dag* en coördinator van de nieuwsprogramma's bij Radio 1, gehoord.

DE FEITEN

In mei 2006 ontstaat enige commotie nadat aan het licht is gekomen dat reporter Erik Van Grieken van het radioprogramma *Wilde Geruchten* zich in een andere hoedanigheid heeft ingeschreven als kandidaat voor het VTM-programma *Wie wordt de man van Wendy?*. Hij had de bedoeling hierover, gebruik makend van verborgen opnameapparatuur, een reportage te maken. Nadat Van Grieken tot de laatste selectie is gekomen, wordt hij ontmaskerd. Na reactie van de VMMA heeft de VRT besloten het programma niet uit te zenden. Volgens VTM beantwoordt het gebeurde niet aan de in de sector en bij de VRT gangbare regels in verband met undercoverjournalistiek.

DE VRAAG OM ADVIES VAN DE VVJ

De raad van bestuur van de VVJ heeft beslist om deze zaak voor te leggen aan de Raad voor de Journalistiek, 'in de hoop dat de regels inzake undercoverjournalistiek dermate worden uitgeklaard dat incidenten zoals dit maximaal kunnen vermeden worden.'

STANDPUNT VAN RADIO 1

Op de hoorzitting van 12 april 2007 voert Chris De Witte aan dat *Wilde Geruchten* een programma in de zogenaamde infotainment-sfeer is. De redactieploeg had het plan opgevat om

met een undercoverreportage verslag uit te brengen van de selectie van een kandidaat-echtgenoot voor Wendy Van Wanten. Het onderwerp was opgevat als een ludiek onderdeel van het magazine. Het was zeker niet de bedoeling om iemand schade te berokkenen. Toen Erik Van Grieken tot de laatste selectie van het VTM-programma *Wie wordt de man van Wendy?* was gedrongen, werd zijn verborgen opnameapparatuur ontdekt. Chris De Witte voert aan dat de VRT besloten heeft om de opnames niet te gebruiken, gelet op de commotie die was ontstaan. Hij erkent dat het undercoverproject vooraf niet besproken werd met de redactieverantwoordelijken van Radio 1 en dat het maatschappelijke belang ervan beperkt was.

ADVIES

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft de elementen van deze zaak onderzocht en komt tot volgende bevindingen:

In deze zaak ontbreekt een ernstig maatschappelijk belang, dat het gebruik van de undercovermethode zou kunnen verantwoord hebben. Evenmin werd over het project overleg gepleegd met de redactieverantwoordelijken, die de eindverantwoordelijkheid dragen over de realisatie ervan. Voorts wordt betwijfeld of de informatie, die de journalist wilde verkrijgen, niet met de klassieke journalistieke middelen kon verkregen worden. Ten slotte wordt vastgesteld dat de voorgenomen werkwijze in dit geval geen gevaar opleverde voor de journalist.

Naar aanleiding van deze zaak (en van een tweede vraag om advies van de VVJ over een undercoverreportage van VTM) heeft de Raad voor de Journalistiek op zijn bijeenkomst van 10 mei 2007 een aantal principes van journalistieke beroepsethiek gepreciseerd in een 'Richtlijn over undercoverjournalistiek'.

Brussel, 14 juni 2007

Richtlijn van de Raad voor de Journalistiek over undercoverjournalistiek

Als algemene regel geldt dat een journalist met open vizier optreedt. Dit betekent dat hij/zij zich bij elk professioneel contact als journalist kenbaar maakt. Journalistiek waarbij de journalist een andere hoedanigheid of identiteit aanneemt, zoals bij zogenaamde undercoverreportages, moet de uitzondering blijven.

Afwijking van deze regel is enkel toegestaan als aan volgende voorwaarden samen is voldaan:

1. De informatie, die de journalist op die manier hoopt te verkrijgen, heeft een grote maatschappelijke relevantie, zoals het geval is bij ernstige misstanden of schending van mensenrechten.

2. De gebruikelijke journalistieke methoden van informatie-garing zijn niet toereikend om het verhoopte resultaat te bereiken.

3. De risico's, die het gebruik van de undercovermethode met zich kan meebrengen voor de journalist of voor anderen, staan in een aanvaardbare verhouding tot het verhoopte resultaat.

4. De beslissing tot realisatie van een undercoverreportage, alsook de realisatie en de openbaarmaking ervan, gebeuren in overleg met en onder verantwoordelijkheid van de hoofdredactie of haar gemachtigde.

Brussel, 10 mei 2007

Yves Barbieux, Jean-Pierre Borloo
en Damien Vandermeersch

Het strafrecht in 80 vragen. Wegwijs in de doolhof van het gerecht

Van Halewyck

Justitie is 'in' tegenwoordig, en het lijkt er niet op dat de sector de komende jaren aan aandacht vanwege pers en publiek zal moeten inboeten. Elk werk dat inzicht probeert te verschaffen in de gerechtelijke doolhof is dan ook meegenomen, zeker wanneer het op de bevattelijke wijze gebeurt als in dit boek. Aan de hand van tachtig nogal essentiële vragen, leggen de auteurs geleidelijk de puzzel van het strafrechtelijk apparaat in elkaar. Hoe zit dat bijvoorbeeld met de openbaarheid van de rechtspraak? En met het vermoeden van onschuld? Wat is het verschil tussen een opsporingsonderzoek en een gerechtelijk onderzoek? En kan het nu echt dat iemand schuldig is maar toch niet wordt gestraft?

Jean-Pierre Borloo, gerechtsjournalist van *Le Soir*, en Damien Vandermeersch, raadsheer in het Hof van Cassatie, puzzelden de tachtig vragen en evenveel antwoorden nauwgezet aan elkaar. Collega Yves Barbieux, verslaggever van *Het Nieuwsblad/De Standaard*, zorgde voor een accurate omzetting naar het Nederlands. Een nuttige leidraad, ook voor iedere aankomende gerechtsjournalist. (PD)

Serge Simonart

Off the record

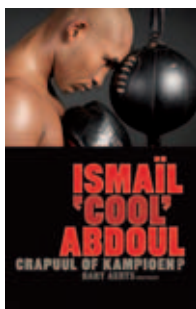
lannoo

Van valse bescheidenheid kun je Serge Simonart niet beschuldigen. Een geweldige muzikrecensent vindt hij zichzelf, die de vinger reeds vijftig jaar lang aan de pols van de rockscène houdt. En eerlijk is eerlijk, de interviews van Simonart zijn altijd goed voorbereid en *to the point*. Zijn inleidingen geven een zo mogelijk nog treffender beeld van de rockster in kwestie dan het interview dat volgt. Die gesprekken zelf blijven trouwens de moeite meer dan waard. De auteur serveert hier de niet-ingekeerde weergave van interviews met oude en nieuwe goden van de rockwereld, zoals Leonard Cohen, Keith Richards, Oasis en Coldplay. Iedereen die ook maar een beetje om rock geeft zal aan dit boek dan ook heel veel plezier beleven. (MS)

Bart Aerts

Ismail 'Cool' Abdoul. Crapul of kampioen?

Houtekiet

Sportboksers met slappe handjes. Ze zijn van alle plaatsen en alle tijden. Wie herinnert zich de gerechtelijke perikelen niet van bokselegendes als Mohammed Ali, Mike Tyson of de Nederlander Regilio Tuur, nadat ze robbertjes uitvochten ver buiten de boksring? En ook België heeft zijn topbokser met een behoorlijk vol beschreven strafblad. Ismail Abdoul werd 31 jaar geleden geboren in Gent uit een Mauritaaanse vader en Belgische moeder. 42 profkampen bokste hij intussen bij elkaar, waarvan

er 28 werden gewonnen (10 met knock-out). Het leverde Abdoul een niet-onverdienstelijke 38ste plaats op in een wereldranking

van 635. Achtereenvolgens wordt hij Belgisch, Benelux- en Europees kampioen.

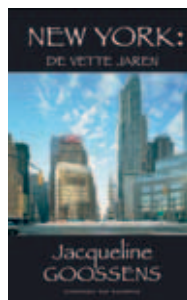
Maar Ismail Abdoul komt ook in aanraking met de donkere keerzijde van het menselijke bestaan. Racisme, de echtscheiding van zijn ouders en vooral 'slechte vrienden' die hij leert kennen in het portiersmilieu waar hij werkt, brengen hem ertoe af en toe ook fysiek van zich af te slaan. Op dit ogenblik hangt hem een celstraf van 3,5 jaar effectief boven het hoofd, voor oplichting. Het kan het einde betekenen van de bokscarrière van Ismail Abdoul.

Journalist Bart Aerts leerde Abdoul in 1997 kennen toen ze samen in een Gents café werkten. Uit die kennismaking is een voortreffelijke biografie van de bokser voortgekomen. Bart Aerts slalomt gezwind doorheen de private levensloop van Abdoul en zijn bokscarrière - met hun respectievelijke pieken en dalen. En ja, Aerts sympathie voor de bokser is duidelijk zo groot dat hij hoopt dat die celstraf er niet komt. Maar een kritiekloze lofzang is dit werk daarom zeker niet, wel een sterk uitgebalanceerd journalistiek verslag. (PD)

Jacqueline Goossens

New York: de vette jaren

Van Halewyck

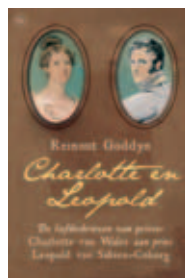

Meer dan een kwarteeuw woont freelance journaliste Jacqueline Goossens nu al in New York, en aan verhalen over de stad heeft ze dan ook geen tekort. Een heel aantal daarvan zijn opgenomen in haar nieuwste boek. Diverse aspecten van het New Yorkse leven worden kleurrijk aan de lezer voorgesteld: de grote bouwwoede van het laatste decennium, de verarming van een deel van de bevolking tegenover de verrijking van een ander deel, het groenbeleid van de stad, de verbeterde veiligheid. Wat het boek werkelijk lezenswaardig maakt, is dat de schrijfster elk thema vanuit haar persoonlijke belevingswereld benadert. Zo is dit boek veel meer dan enkel maar een aaneenschakeling van 'het meeste' en 'het grootste' dat in deze wereldstad te zien is. (MS)

Reinout Goddyn

Charlotte en Leopold. De liefdesbrieven van prinses Charlotte van Wales aan prins Leopold van Saksen-Coburg

The House of Books

Een romance die zo uit de pen van Jane Austen lijkt gekropen, maar in dit geval is het allemaal ook echt gebeurd. Voor royaltykenners was het reeds algemeen bekend dat Leopold I heel veel van zijn eerste vrouw, kroonprinses Charlotte van Engeland, had gehouden. Vraag was echter in hoeverre de liefde ook wederzijds was. Enkele decennia geleden werden onverwacht de liefdesbrieven van Charlotte aan Leopold teruggevonden. Door

de slechte staat van het papier en het onleesbare handschrift van de prinses, duurde het tot nu voor de brieven in hun geheel konden worden gepubliceerd. Journalist Reinout Goddyn doet zelfs meer dan dat. Hij kadert de brieven in het volledige levensverhaal van Charlotte, waarvan iedereen de tragische afloop kent. Niet bepaald een opwekkend verhaal dus, maar wel meeslepend geschreven. En de brieven spreken natuurlijk voor zich... (MS)

JOURNALISTIEK ICOON EN FIJNE MAN

Louis Weenen
Voorzitter VJPP

Jo Röpcke (1928-2007) (Foto Maitrise)

De eerste keer dat ik Jo Röpcke zag, was tijdens een persvisie van de film *Superman*. Ik zat twee rijen achter hem, en na de voorstelling wou ik hem even gaan groeten, maar toch deed ik het niet. Jo, de man van *Première*, was toen zo een icoon – een BV *avant la lettre* – dat schroom me ervan weerhield op zomaar op hem toe te stappen.

Nooit gedacht toen hoe onze wegen elkaar later nog zouden kruisen. Na zijn zeer actieve periode bij de toenmalige BRT – 30 jaar is niet niks – was Jo aan nieuwe uitdagingen toe. Die vond hij bij de Vereniging van de Journalisten van de Periodieke Pers (VJPP). Al toen hij bij ons kwam binnenstappen was het duidelijk dat hij een echte aanwinst was voor onze vereniging. Het duurde dan ook niet lang vooraleer hij een zitje binnen de raad van bestuur innam – wat tot begin dit jaar zou duren. Jo was ook de man achter ons jaarlijkse Filmgala. Zijn uitstraling was dermate groot, dat de VJPP daar als vereniging heeft van geprofiteerd.

Bij Jo kon je altijd terecht voor wijze, maar allesbehalve pedante raadgevingen. De charme die hij op het scherm ten-

toonspreidde, trok hij ook privé door. Die glimlach en pretogen waren niet gespeeld.

We zullen Jo Röpcke blijven herinneren als een milde filmcriticus, maar dat belette hem niet om – zij het via een omwegje – een duidelijke mening te ventileren. Humor en ironie waren zijn sterkste wapens. Als perfectionist zal hij tegenover zijn medewerkers mogelijk niet altijd even prettig in de omgang zijn geweest, maar alvast ik heb hem nooit op die manier ervaren.

Tijdens zijn rijk gevulde loopbaan heeft Jo vele petjes gedragen: tv-presentator, filmcriticus, schrijvend journalist, lesgever aan het RITS, voorzitter van het Filmfestival van Brussel, bestuurslid, Rotary man... Opvallend is dat hij al die verantwoordelijkheden met dezelfde geest-

drift heeft opgenomen.

Voor jonge journalisten is hij van onschatbare waarde geweest. Zo leerde hij ons dat je ook vanuit een positieve benadering kunt informeren. Zonder zijn vele bekende geïnterviewden op de pijnbank te leggen, kwam hij toch heel veel van hen te weten.

Met eenzelfde positieve ingesteldheid ging hij om met zijn ziekte. En geloof me, hij werd niet gespaard. Slachtoffer van virussen, nierdialyses en stemoperaties. Voor zijn lieve vrouw Jacky zullen het moeilijke jaren zijn geweest, maar voor de buitenwereld was hij allesbehalve een klaagbalk.

Jo Röpcke was niet alleen een fijne collega, hij was ook een heel fijne man. Ondanks de leegte die hij nalaat, blijft hij een baken en voorbeeld voor heel wat journalisten. Dat maakt het afscheid al een stuk dragelijker.

In De Journalist van februari 2006 verscheen, in de reeks Iconen van de Vlaamse journalistiek, een uitgebreid portret van Jo Röpcke. Raadpleegbaar op www.journalist.be.

KEURIG & COLLEGIAAL

Ik ga mij niet uitspreken over de ethische normen van meneer Mortier naar aanleiding van zijn gesprek in het vorige nummer van *De Journalist*. De *Humo*-lezers hebben zich in de loop der jaren een perfect beeld kunnen vormen van wat die inhouden. (Zou dat misschien de reden kunnen zijn dat zoveel lezers zijn gaan afhaken?) Wel wil ik meneer Mortier zijn geheugen opfrissen over alle rechten van antwoord die ik schreef, omdat ik daaraan de voorkeur gaf boven het schrijven van een lijvig boek over al de leugens die hij jarenlang over mij afdruckte zonder mij maar een keer een wederwoord te geven. Met als klapstuk, nog niet zo heel lang geleden, *out of the blue*, een perverse aanval op mijn privé-leven. Maar dat zal eens te meer, neem ik aan, de toets van zijn ethische normen glansrijk hebben doorstaan. Meneer Mortier zou dus altijd mijn rechten van antwoord hebben

gepubliceerd. De waarheid is dat een aantal meteen vertikaal werd geklasseerd, zoals hij mij keurig en collegiaal schriftelijk meldde. Andere verschenen pas na een brief van een advocaat of na een gerechtelijke uitspraak, maar nooit volledig, meestal verminkt en steeds met weglating van de essentie, en nog een trap na. Ik had daarvoor kunnen procederen, maar zoveel eer en waardering voor meneer Mortier zou van het goede te veel zijn geweest. Intussen zijn mijn redacteuren en ikzelf nog altijd trots dat we de zaak-notaris X de journalistieke follow-up hebben gegeven waarvoor meneer Mortier, gezien zijn opmerkelijke zorg voor zijn imago van zelfverklaarde goeroe van de nationale waarheidsjournalistiek, eigenlijk zelf had moeten zorgen.

Guido Van Liefferinge

De deadline voorbij

EDDY B.

Een estafettecolumn van Jan Antonissen

De afspraak was gemaakt: 's anderdaags zouden we elkaar ontmoeten bij hem thuis in Gooreind, de Antwerpse Kempen – de laatste halte voor Nederland. Edwig Van Hooydonck zou alles vertellen wat hij wist, hij had lang genoeg gezwegen.

Het was eind jaren negentig. En enkele dagen voor de Ronde van Frankrijk had een wakkere rijkswachter de wagen van verzorger Willy Voet tot staan gebracht, waar in de koffer een oorlogsrantsoen dopingproducten was opgeslagen: epo, groeihormoon, cortisone, enfin, het hele arsenaal voor de verovering van Frankrijk volgens Festina. Voet hing, en tientallen renners werden uit de wedstrijd gezet. Wat insiders allang wisten, kwam nu onomstotelijk vast te staan: de gifmengers heersten over het peloton.

Hét moment dus voor Edwig Van Hooydonck om eindelijk eens zijn mond open te trekken. Van Hooydonck

had aan het eind van de jaren tachtig, het begin van de jaren negentig twee keer de Ronde van Vlaanderen gewonnen. Hij was jong en groot en sterk en op de Bosberg mokerde hij iedereen onverbiddelijk uit het wiel: een grote carrière lag in het verschiep voor Eddy Bosberg. Niks grote carrière. In de daarop volgende jaren reden de leeftijdsgenoten van Eddy B., die altijd om genade hadden geroepen in zijn wiel, hém los. *Total loss*. Na afloop van de Brabantse Pijl verklaarde een murw gereden Van Hooydock dat het niet meer normaal was. En dat die Italianen met ongelijke wapens stredden – lees: met hun frauduleuze fikken aan de epo zaten.

Kijk, dat moest hij nu eens vertellen: hoezeer de fraude op hem had gewogen en hoeveel geld en koersen hij erdoor had verloren. En waarom *hij* wel van het spul was gebleven.

Van Hooydonck was bereid dat voor *Humo* te doen.

Maar de avond voor de afspraak ging de telefoon. Van Hooydonck. Dat hij nog eens had nagedacht. En met zijn vrouw naar de bouw van hun nieuwe villa was gereden, een prachtig huis in het groen, een geweldige plek om te leven, vond zijn vrouw, en hijzelf natuurlijk ook. Zijn vrouw had met een priemende vinger naar de imposante constructie gewezen.

(Foto Johan Van Cutsem)

“Kijk”, had ze gezegd, “dit heb je aan het koersen te danken. Ga je het nu allemaal met één interview om zeep helpen?”

Daar had hij ook niet meteen een antwoord op. En hij zegde onze afspraak af, hoezeer het hem ook speet.

Enige tijd later vernam ik dat Van Hooydonck in de politiek was gegaan.

Inmiddels zijn we tien jaar later. Jef Bidon – half mens, half koerstube – heeft een boek geschreven over de geheimen van het peloton. De ene toprenner na de andere bekend dat hij ook doping heeft gebruikt. In een zwak moment. Vroeger. In een tijd waarvoor je nu niet meer gestraft kan worden.

Eén dag na de biecht bij *Telekom*, het huidige *T-Mobile*, verheft eentje zijn stem. Edwig Van Hooydonck. Eindelijk komt aan het licht wat hij altijd heeft geweten. En het ging niet alleen om epo, wees gerust. En Johan Museeuw, de grootste renner van zijn generatie, had zijn hele carrière lang gepakt,

niet alleen het laatste jaar. Bewijs: in de jeugdreksen had Van Hooydonck met Museeuw de vloer aangeveegd. Hoe eenzaam was de onbegrepen verliezer Van Hooydonck al die jaren niet geweest. Zijn geheim had hij alleen met zijn ploegleider Jan Raas gedeeld. Jawel: Jan Raas, met voorsprong de linkste renner ooit, had Eddy B. op het rechte pad gehouden. De wonderen zijn de wereld nog niet uit.

Eén week later zit ik voor een interview bij professor Jean-Jacques Cassiman, specialist in de menselijke erfelijkheidsleer. Doping is stilaan niet meer op te sporen, zegt hij. Controles zijn een achterhoedegevecht. *Passé*.

Nog even en de komedie van wroeging en verongelijking is voorbij.

Ik geef de estafettecolumn aan reportagemaker Isabelle Schepens. Voor 'Belgasport' reisde ze in het zog van Robert Van de Walle over de halve aardbol, en we waren fijne collega's. Nu pluist ze voor de VRT de verborgen geschiedenis van ons land verder uit. Wie heeft de Innovation ook alweer in brand gestoken?

Onder embargo

Jo Van Croonenborch (41) is opgestapt als gedelegeerd bestuurder van Corelio. Officieel heet het dat een "onoverbrugbaar verschil in strategische visie" tot het vertrek heeft geleid.

In de feiten was het al langer duidelijk dat Van Croonenborch steeds moeilijker lag bij een belangrijk deel van de Corelio-groep, onder wie algemeen hoofdredacteur **Peter Vandermeersch**. Daar speelden conflicten over de positionering van de diverse krantentitels, maar ook persoonlijke elementen in mee.

Van Croonenborch wordt tijdelijk opgevolgd door **Piet Van Roe** (68), die nog maar net een streep trok onder acht maanden interimmanagement – tussen Tony Mary en Dirk Wauters in – bij de VRT.

Maar Van Roe kent Corelio wel: van 1999 tot 2006 was hij lid van de bestuursraad van (toen nog) VUMmedia.

Nog een gedelegeerd bestuurder is de mediasector ontvallen: bij De Vrije Pers is **Patrick Castelain** aan de kant gezet. De Vrije Pers is de tijdschriftenpoot van Think Media, en geeft de mannenbladen *P-magazine*, *Ché* en *Maxim* uit.

Maurice De Velder, de niet onbesproken grote baas van Think Media, zou tijdschriftenuitgeverij De Vrije Pers voortaan hoogstpersoonlijk gaan leiden.

Libelle (verkochte oplage 223.000, een miljoen lezeressen) heeft een nieuwe hoofdredacteur: **Ditte Van de Velde** (44). Zij werkte al diverse jaren op freelance basis mee aan het blad. Van 2002 tot 2005 was ze er art director.

96, zo oud is **Etienne Van Der Auwera** geworden. Hij gold als de nestor van de Belgische persfotografen, en lag mee aan de basis van het laissez-passer-systeem dat tot vandaag voor sportjournalisten bestaat.

Stijn Tormans, de *Knack*-redacteur die proefondervindelijk met zijn eigen lijst 'Stijn' naar de parlementsverkiezingen van 10 juni trok, heeft het meer dan voortreffelijk gedaan. Liefst 11.097 stemmen haalde hij binnen.

Of 0,3 procent van de uitgebrachte stemmen. Even veel als de linkse scheurlijst CAP van Jef Sleenckx.

"Toen begreep ik dat het in een democratie zelfs mogelijk is om te stemmen op iemand die verboden heeft op hem te stemmen", aldus Stijn Tormans zelf in *Knack*.

Kranten hebben overigens wel degelijk het recht om verkiezingsadvertenties van het **Vlaams Belang** te weigeren. Alleen moeten ze dat goed motiveren, met name door ideologische of commerciële redenen in te roepen.

Die les kan worden getrokken uit een interessante beschikking van de voorzitter van de Brusselse **rechtbank van koophandel** de dato 4 juni.

Het Laatste Nieuws (dat het liberale Manifest van Oxford inriep), *De Tijd* (die verwees naar zijn eigen charter waarin verdraagzaamheid een basiswaarde is) en *De Standaard* (die wees op mogelijke commerciële schade) konden dan ook terecht de verkiezingsadvertentie van VB-voorzitter **Frank Vanhecke** weigeren.

Gazet van Antwerpen en *Metro* daarentegen moesten van de rechter wél publiceren. Zij hadden enkel ingeroepen dat de advertentie **te laat** binnengekomen was. Een argument dat de rechter niet overtuigde.

Uitgever **Concentra** ging ook niet in hoger beroep tegen de veroordeling, en publiceerde op 8 juni braafjes Vanheckes pamflet.

Hoe dan ook vormt de rechterlijke uitspraak nog maar eens sterk argument voor **redactionele charters en/of redactiestatuten**.

Overigens drukte **Roularta** – totaal los van enige rechterlijke druk – ook verkiezingsadvertenties van het VB af. Iets wat alvast bij een deel van het lezerspubliek van *Knack* in zeer slechte aarde gevallen is.

Hoe zou het met de strafklacht van **Freya Van den Bossche** tegen Koen Meulenaere zijn, nadat *Knack* haar beruchte licentiaatsthesis op zijn website zette met de begeleidende boodschap dat het SPA-kopstuk dat werk onmogelijk zelf geschreven heeft?

Die zaak wordt door een Leuvense onderzoeksrechter nog volop bekeken, signaleert de intussen voor laster in verdenking gestelde **Koen Meulenaere** zelf in *Knack*. De Leuvense politie verhoorde een twaalfstal getuigen 'pro Freya', en vier verantwoordelijken van *Knack*. Maar Meulenaere wil ook nog andere getuigen laten verhoren – iets wat de onderzoeksrechter eerst weigerde maar waar het Brusselse hof van beroep hem in april toch toe verplichtte. Het blijft nu wachten tot onderzoeksrechter Van Impe alle gevraagde bijkomende onderzoeksdaden stelt.

En nog gerechtelijk nieuws. Het Hof van Cassatie heeft op 27 april de veroordeling van

journalisten **Eric Goeman** en **Ron Hermans** voor hun boek *Het Gevaar Demol* uit 1998 teniet gedaan.

Goeman en Hermans waren door het hof van beroep van Antwerpen burgerrechtelijk veroordeeld voor schending van de eer en goede naam van Vlaams Belang-kopstuk en ex-politiewettelijk commissaris **Johan Demol**. De sanctie: publicatie van het arrest, op kosten van de journalisten, in de krant *De Morgen*.

Het **Hof van Cassatie** oordeelt evenwel dat het Antwerpse hof van beroep langs geen kanten behoorlijk heeft gemotiveerd in welke mate de veroordeling te rijmen valt met de vrijheid van meningsuiting. Het proces moet nu worden overgedaan voor het hof van beroep in Gent.

Over **journalistieke aansprakelijkheid** gesproken: de dreiging van een fnuikende Europese reglementering ter zake is voorlopig weggeëbeld.

Pro memorie: de **Europese Unie** bereidt op dit ogenblik een regeling voor grensoverschrijdende aansprakelijkheid buiten contracten voor. Het principe is dat wie grensoverschrijdende schade berokkent aan een ander, hiervoor berecht zal worden volgens het recht van het land waar de (vermeende) schade ontstaat.

Concreet: als de zogenaamde **Rome-II-regeling** vorm krijgt, dreigt een Belgische journalist die nog iets kwaads zegt over Silvio Berlusconi door die laatste te worden gedagvaard volgens het Italiaanse recht.

Zover komt het dus niet, want op verzoek van ondermeer de Europese Federatie van Journalisten (EFJ) lichtten de bevoegde Europese beleidsmakers vorderingen wegens belediging en schending van de privacy uit Rome-II. Oef...

Bij *De Tijd* is **Frank Demets** definitief aangesteld als hoofdredacteur. Dit na positieve adviezen van zowel de Stichting *De Tijd* als de redactieraad van de krant. Bij deze is het redactiestatuut van *De Tijd* dan ook keurig nageleefd.

En nog goed nieuws om mee te eindigen: Belgen besteden gemiddeld **54 minuten per dag** aan hun dagblad. Dat is meer dan waar ook ter wereld.

Wie zei daar weer dat gazetten alleen maar dienen om de patattenschillen in op te slaan?

OPROEP AAN DE ACTIEF GEPENSIONEERDEN EN DE ERELEDEN

Zoals gemeld in een vorige uitgave, wil de werkgroep van actief gepensioneerden en ereleden gespreksnamiddagen en -avonden organiseren waarop voor hen interessante items aan bod komen. Aan geïnteresseerden de vraag naar welke plaats hun voorkeur uitgaat: Antwerpen, Brussel, Gent of Oostende. Graag antwoord per e-mail aan jo.hermie@gmail.com
Alvast dank voor de medewerking.

Welcome to Sanoma City.

In Sanoma City valt er altijd wat te beleven. Nogal logisch, als je weet dat hier magazines en sites worden gemaakt van topmerken zoals HUMO, Feeling, Flair, Glam*it, Libelle, Story en meer. Sanoma City is dan ook 'the place to be' voor mensen die op zoek zijn naar dat tikkeltje meer, mensen die klaar zijn om het beste van zichzelf te geven... en er evenveel voor terug te krijgen. Wij zijn momenteel op zoek naar een (m/v):

Reportagecoördinator

Onze uitdaging

Als reportagecoördinator coach, motiveer en stuur je een team van een vijftiental journalisten (vaste en freelance medewerkers). Je geeft feedback over hun producties, stemt het werk van journalisten en fotografen op elkaar af, waakt over deadlines, stelt de reportageplanning op en helpt problemen op te lossen bij het maken van reportages. Je zorgt bij elk nummer voor een uitstekende mix van onderwerpen, bedenkt originele invalshoeken en concepten, leidt de wekelijkse repo-vergadering en overlegt regelmatig met de kern- en hoofdredactie.

Jouw profiel

Je hebt een hogeschool- of universitair diploma en hebt een aantal jaren journalistieke én leidinggevende ervaring. Je bent een geboren diplomaat, hebt een kritische geest en kunt een team motiveren en sturen. Je borrelt van de ideeën, bent gebeten door actualiteit en media, je bent een minutieuze planner en je brieft je medewerkers nauwkeurig. Verder ben je uitermate stressbestendig en flexibel.

Ons aanbod

In deze afwisselende job krijg je volop de kans om je creativiteit en talenten te ontplooiën binnen een jong en enthousiast team. Je krijgt de nodige coaching en support om in de job te groeien. Bovendien zijn er altijd doorgroeimogelijkheden binnen ons bedrijf. Verder bieden wij je een aantrekkelijk salaris, gecombineerd met extralegale voordelen.

Reportagejournalist

Onze uitdaging

Je bent een even gedreven als ambitieuze journalist die met verrassende ideeën en originele invalshoeken komt. Je voelt ontwikkelingen en tendensen perfect aan en weet dit te vertalen in pakkende reportages. Je hebt als het ware een natuurlijk instinct voor nieuws. Als lid van het reportageteam van één van onze toonaangevende magazines breng je zelf onderwerpen aan, doe je eigen research, leg je contacten, bepaal je invalshoeken, zorg je voor de interviews en reportages en schrijf je ze uit, en overleg je tenslotte met eindredactie en vormgeving over de presentatie. Je maakt deel uit van een enthousiast team dat een belangrijke spilfunctie heeft bij de redactionele invulling van een blad. Meedenken over voortdurende vernieuwing vind je een uitdaging.

Jouw profiel

Tijdschriften zijn een absolute passie voor jou. Je leest alles wat gedrukt staat en bent een absolute media-freak. Je volgde bij voorkeur een hogere opleiding talen (licentie vertaler/tolk, licentie Germaanse filologie...). Een relevante werkervaring van minstens 5 jaar in een redactionele media-omgeving is een absolute must en je beschikt uiteraard over een vlotte pen. Creativiteit is een van je grote talenten, vooral het bedenken van

invalshoeken vind je een uitdaging. Je bent bijzonder alert voor wat er in de wereld gebeurt en je weet perfect wat er leeft bij vrouwen, wat hen drijft maar ook wat ze leuk vinden.

Het is voor jou evident dat je de actualiteit op de voet volgt en oog hebt voor maatschappelijke trends. Je weet ze bovendien creatief én diepgaand aan te wenden binnen het kader van het betreffende magazine. Je bent een uitstekende interviewer, op zoek naar het verhaal achter de persoon. Je bent stressbestendig en werkt graag in groep. Deadlines zijn voor jou een positieve uitdaging die je wekelijks/maandelijks wil aangaan.

Ons aanbod

Met 18 tijdschriften, een netto omzet van 180 miljoen euro in 2006 en meer dan 500 werknemers is Sanoma Magazines Belgium de belangrijkste Belgische uitgever van publiekstijdschriften. Daarnaast zijn we als bedrijf ook actief in andere media zoals internet, custom publishing en line en brand extensions. In deze dynamische werkomgeving bieden wij je een boeiende job met veel variatie en volop mogelijkheden. Daarnaast krijg je continu de kans om bij te leren en jezelf professioneel te ontwikkelen. Je kunt bovendien rekenen op een aantrekkelijk salaris gecombineerd met extra-legale voordelen.

Jouw reactie

Lijken deze jobs je op het lijf geschreven? Je durft deze uitdaging aan? Surf dan naar onze website www.sanomacity.be en registreer jouw CV én jouw originele motivatiebrief.